

La travessa del desert

El dimarts dia 10, a la seu del PSC del carrer de Nicaragua de Barcelona, el PSC celebrava un consell nacional per aprovar la llista de candidats a les properes eleccions autonòmiques. El primer secretari del partit era al seu despatx, al pis de sota. Una hora després d'haver començat la reunió, Raimon Obiols continuava al mateix lloc. Minuts després, abandonava la seu del partit, sense haver posat el peu en el consell nacional ni per saludar. El primer secretari dels socialistes catalans mostrava de la manera més efectista possible la seva disconformitat frontal amb el que succeïa dalt, sense provocar un enfrontament obert i públic amb els seus detractors, cosa que hauria perjudicat clarament la candidatura de Joaquim Nadal. El gest de Raimon Obiols representa una clara inflexió de l'actitud que ha mantingut el màxim dirigent del PSC respecte a la crisi interna del seu partit i, de fet, significa el tret de sortida d'un procés que té com objectiu crear una nova majoria en el proper congrés del partit.

D'ençà del congrés de Sitges, que va constituir un fort revés contra la figura de Raimon Obiols, el primer secretari del PSC havia optat per mantenir una actitud institucional, amb voluntat integradora de totes les sensibilitats, i de superació de les rivalitats internes. Després del resultat del procés d'elaboració de les llistes, on ha presenciat un procés d'exclusió taxatiu dels seus col·laboradors més afins, Obiols ha optat per impulsar un tomb en la dinàmica interna del partit, i segons diverses fonts socialistes, ja ha iniciat una ronda de contactes i reunions, tant amb representants i dirigents del partit com de personalitats de fora del PSC, però vinculades a l'òrbita progressista. L'objectiu d'aquests contactes és dissenyar l'estratègia que cal seguir a partir d'ara.

L'entorn del primer secretari considera que la dinàmica endegada per Josep Maria Sala i que va fructificar en el congrés de Sitges ha comès l'error de convertir l'enfrontament entre l'aparell i el primer secretari, en un enfrontament amb la major part dels principals dirigents del partit. A més d'Obiols, Maragall i Nadal també han sortit perjudicats per l'actuació dels dirigents afins a Sala. L'alcalde de Barcelona ha vist com aquest sector li posava traves a la constitució de diversos districtes de la ciutat i qüestionava el pacte tripartit amb Iniciativa per Catalunya i ERC, que des de les passades municipals governa

Després de l'accidentat procés d'elaboració de les llistes al Parlament de Catalunya, la batalla interna del PSC adquireix una nova dimensió. Raimon Obiols, seguit per diversos dirigents del partit, ha decidit prendre la iniciativa. Comença la travessa del desert fins al proper congrés del partit. Un desert ple de sal.

Barcelona. Més recentment, també ha hagut de cedir davant les pressions de l'aparell en la constitució d'alguns organismes metropolitans. I en el procés de l'elaboració de les llistes al Parlament ha vist que quedaven excloses persones properes a ell com Rosa Martí, fins ara diputada, i Xavier Roig, cap de gabinet de l'ajuntament. Aquest últim era un dels noms que proposava Nadal per a la llista i que la comissió electoral, controlada per Sala, ha rebutjat. Joaquim Nadal ha expressat públicament el seu disgust per la forma d'elaborar la llista de candidats, i està visiblement molest amb els mètodes que ha seguit l'aparell. La proximitat de la data de les eleccions ha obligat el candidat socialista a no aprofundir més en el desacord.

Aquest salt qualitatiu del sector afí a Josep Maria Sala fa pensar als dirigents propers a Obiols que a partir d'ara es pot començar a treballar una nova majoria integradora que neutralitzi el que segons ells és una "dinàmica excloent i sectària" de l'aparell. L'aparell rebutja les crítiques i assegura que el que passa en el PSC és producte de la voluntat de la majoria sorgida en el congrés de Sitges i nega les acusacions de sectarisme. Com a mostra de la voluntat integradora, recorda que Obiols és el segon de la llista i que dos dels seus dirigents més destacats, Lluís Armet i Antoni Dalmau, van en llocs destacats. L'entorn de Sala afirma que totes les decisions, tant les que han afectat la composició de la llista com el tema dels districtes de Barcelona, són fruit de la voluntat de les bases.

Els homes de Sala. El fet és que Sala, ex-secretari d'organització, dirigeix un sector del partit que té una forta ascendència i controla disciplinadament bona part de les federacions territorials del partit, que són els organismes de decisió intermedis de l'organigrama del PSC. Els homes clau de Sala en el territori són Pepe Zaragoza, primer secretari del partit al Baix Llobregat i coordinador d'organització del PSC, Joan Ferran, diputat i secretari d'organització de la federació de Barcelona, Daniel Fernández, secretari de moviments socials de l'executiva i també dirigent de la federació de Barcelona, Josep Clófen, president de la federació del Maresme, Manel Bustos, secretari d'organització del Vallès Occidental i Jordi Marsal, de la federació del Bages. Al costat d'aquest primer nucli, hi ha altres dirigents d'aquestes federacions, com Celestino Corbacho, alcalde de

l'Hospitalet, o Antoni Santiburcio, que participen també del grup. També hi ha ramificacions fora de la província de Barcelona. A Lleida, destaca Ramon Vilalta i a Tarragona, Xavier Sabater, com a representants d'aquest sector. Sala va cohesionar tots aquests dirigents quan Raimon Obiols va intentar iniciar un procés de renovació del PSC que preveia obrir el partit mitjançant la creació d'una estructura sectorialitzada. Aquest fet suposava una amenaça directa contra el poder d'aquests dirigents, ja que la creació d'una estructura sectorial debilitava automàticament el pes de les estructures territorials del partit.

Inicialment, tot aquest sector comptava amb l'aval de Narcís Serra, especialment mentre aquest exercia la vice-presidència del Govern central, ja que així podia controlar des de Madrid els moviments del PSC. Però aquesta relació va començar a trontollar quan Serra, home de conspiracions però no de fotografies, va rebutjar posar-se al capdavant del PSC de forma orgànica i desplaçar Obiols. Des d'aquell dia, el sector afí a Sala està mancat d'un lideratge polític clar.

Malgrat haver guanyat el congrés de Sitges, el sector afí al primer secretari del PSC nega que Sala representi la majoria del partit, i qualifica els membres de l'aparell com la "minoria més ben organitzada". Ara, Ramon Obiols i altres dirigents del partit, entre els quals hi ha bona part dels històrics, treballen en una doble direcció per recuperar la

Els partidaris de Raimon Obiols qualifiquen el sector de Sala com "la minoria més ben organitzada" i plantegen el conflicte intern del PSC com un enfrontament entre dos models de partit, no entre persones. Els primers símptomes del debat ja han sortit a la llum. Sala rebutja les acusacions de sectarisme.

ANÀLISI

Qui vol "tutelar" Quim Nadal?

Des de fa setze anys, els plens de l'Ajuntament de Girona se celebren cada segon dimarts de mes. El dimarts dia 10 d'octubre no va ser l'excepció. Com sempre, l'alcalde, Joaquim Nadal, el va presidir. L'única particularitat era que Nadal és també candidat a la presidència de la Generalitat pel seu partit, el PSC. I el seu partit celebrava també, aquell mateix dimarts, a la mateixa hora, un consell nacional extraordinari per aprovar la llista electoral que ell encapçalava. Doncs no hi va anar. Va preferir quedar-se al seu ajuntament, la seva fortalesa on és l'únic amo i senyor des del dia que hi va entrar. Quedant-se a casa s'estalviava haver de sentir l'oposició des de fora les muralles acusant-lo que des que és candidat no cuida prou el seu castell. Però sobretot, s'estalviava perdre el temps, perquè al partit sembla que hi ha un altre amo i senyor disposat a fer-se sentir. En aquell consell nacional Nadal tenia poc marge de maniobra, i a més, ja estava tot dat i beneït. I la crisi, anunciada.

Nadal ha quedat atrapat en el sistema polític que fa trontollar periòdicament el PSC des del seu darrer congrés, celebrat a Sitges a principis de 1994. Un perill latent que l'ha acompanyat de forma més o menys visible des del mateix dia que va ser nomenat candidat, o fins i tot abans. Quan va començar a sortir el seu nom dins la travessa dels presidenciables, durant la passada primavera, al costat d'altres noms com Borrell, Serra o Maragall, la seva figura va provocar els primers grinyols. Es va dir, sempre des de l'anonimat, que era

(Passa a la pàg. 36)

(Ve de la pàg. 35)

massa desconegut, que tenia poca capacitat de penetració en la rogalia de Barcelona i fins i tot, que tenia un perfil "excessivament catalanista". Els que deien això van veure com el seu preferit, Josep Borrell, agràia la invitació però la declinava amablement, com és propi d'una persona pulcra i refinada com ell, aduint que per ara la carrera *mesetària* era més excitant. Tampoc va poder ser Serra, que acabava de tornar de Madrid precipitadament, després de l'escàndol de les escoltes telefòniques, i tampoc volia Maragall, perquè la presidència de la Generalitat no entra —de moment— a la seva agenda. Nadal, l'home que va venir del nord, va decidir agafar el bou per les banyes. Això sí, abans de la designació del mes de juliol, va fer una "gira" interna per assegurar-se el suport sense fissures de totes les famílies del socialisme català. Ningú no li va dir que no. Nadal va poder posar les seves condicions —una campanya presidencialista, basada en la seva persona, i llibertat de moviments i discurs— i va ser nomenat sense més problemes. Des de l'endemà mateix, va començar a fer campanya amb tranquil·litat i va dedicar tot el mes d'agost a visitar el país, comarca per comarca, sense deixar-se'n cap. Fins aquí, tot anava sobre rodes pel candidat.

En tornar de vacances —els altres, perquè ell no n'havia fet— es va produir la segona tremolor, premonitòria d'un sisme més profund. Va començar a llegir a la premsa que algú, no ell, no considerava convenient que Raimon Obiols anés de segon a la llista al Parlament perquè podria "tutelar" el candidat, treure-li llibertat i protagonisme. Deien que el fet que Obiols anés de segon marcava excessivament el candidat i li restava autoritat. Naturalment, l'únic objectiu del comentari era intentar descavalcar el primer secretari del PSC de la llista. La proposta no va prosperar i Nadal va continuar fent campanya fins que va arribar el dia de fer les llistes. Els mateixos que havien "vetllat" perquè Nadal no se sentís "tutelat" li han negat després alguns dels noms que ell proposava i li han fet una llista prescindint de la seva voluntat. L'alcalde de Girona, l'home que està acostumat a fer i desfer a casa seva, ha assitit, impotent, a l'operació de "tutelatge" més espectacular que un candidat hagi vist mai. Després del sisme, Nadal demana silenci i disciplina fins el dia de les eleccions. Li va el resultat. Però els que el coneixen diuen que res no serà igual després del 19-N.

P. M.

Joaquim Nadal ha demanat a tots els sectors del PSC una treva fins després de les eleccions autonòmiques, per evitar que les disputes interfeixin en el resultat de les eleccions. L'alcalde de Girona va mostrar públicament les discrepàncies amb la manera de confeccionar la llista electoral.

tots propers a Obiols, fa una crida a superar "les malalties professionals", l'"aïllament burocràtic" o el "funcionament endogàmic" del partit, en al·lusió a l'aparell. Els seus autors demanen "un PSC renovat, sense divisions ni exclusions, reconciliat amb la seva tradició de pluralisme, cohesió i obertura, capaç de superar amb intel·ligència i generositat tota actitud d'aïllament, tota deriva burocràtica" i conclouen fent una crida "urgent" a la "mobilització per la renovació del PSC i de les perspectives de l'esquerra a Catalunya". Després d'aquest article, estan previstes noves intervencions públiques en aquesta línia, tot i que no prendran més cos fins després del 19-N, seguint la petició de Joaquim Nadal de no interferir més en la campanya.

L'entorn del primer secretari planteja aquest procés fugint del discurs de fracció, ja que confia que la major part dels dirigents del partit hi participaran, especialment Maragall i Nadal. Tampoc descarten Serra si s'aconsegueix posar en funcionament una dinàmica unitària, ja que s'apela a la tradició plural i integradora del PSC per aïllar la dinàmica engegada per Sala, i es planteja l'enfrontament no en clau personal, sinó entre dos models de partit: partit gran, plural i integrador, o partit petit, monocolor, exclouent i burocratitzat. Aquest és el tauler on es vol disputar la partida en el proper congrés, que inicialment està previst per a principi de 1997, però que es podria avançar a l'any que ve, un cop celebrades ja les generals.

Pere Martí